

ΑΝΑΦΟΡΑ

ΠΡΟΣ: Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

Υπουργό Υγείας

Υπουργό Οικονομικών

ΘΕΜΑ: «Ακραία φτωχοποίηση και κοινωνικός αποκλεισμός των ατόμων με αναπηρία στην Ελλάδα»

Αξιότιμοι κ.κ. Υπουργοί,

Κατόπιν δελτίου τύπου της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία αποτυπώνεται, με τεκμηριωμένα στατιστικά δεδομένα του Παρατηρητηρίου Θεμάτων Αναπηρίας, η ιδιαίτερα κρίσιμη κατάσταση που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία στη χώρα, ως αποτέλεσμα διαρθρωτικών προβλημάτων, οικονομικών ανισοτήτων και ανεπαρκούς κοινωνικής προστασίας. Ενδεικτικά:

- Το 50% των ατόμων με αναπηρία ηλικίας 16-64 ετών ζουν σε συνθήκες φτώχειας ή/και κοινωνικού αποκλεισμού – η δεύτερη χειρότερη θέση στην Ε.Ε.
- Το ποσοστό αυτό για τα άτομα άνω των 65 ετών ανέρχεται σε 30,2%.
- Η συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας είναι μόλις 25,3%, δεύτερη χαμηλότερη στην Ε.Ε.
- Η κοινωνική προστασία είναι ανεπαρκής, με την Ελλάδα να καταγράφει τη χαμηλότερη επίδραση κοινωνικών μεταβιβάσεων στη μείωση της φτώχειας μεταξύ των κρατών-μελών.
- Το κόστος υγείας είναι υπερβολικά υψηλό, με το 34,3% των άμεσων δαπανών να καλύπτεται ιδιωτικά, ενώ 8 στους 10 πολίτες με αναπηρία αναγκάζονται να μειώσουν βασικές δαπάνες για να καλύψουν ανάγκες υγείας.

Η Ε.Σ.Α.μεΑ., μέσω του εν λόγω δελτίου, απευθύνει επείγουσα έκκληση για τη λήψη άμεσων και ουσιαστικών μέτρων, όπως:

- Ενίσχυση του εισοδήματος και αύξηση των επιδομάτων και συντάξεων αναπηρίας
- Κατάργηση της διακοπής του επιδόματος όταν το άτομο εργάζεται
- Προστασία πρώτης κατοικίας και ένταξη σε προγράμματα κοινωνικής στέγασης
- Φορολογικές ελαφρύνσεις, κατάργηση τεκμηρίων και διεύρυνση απαλλαγής από ΕΝΦΙΑ
- Θεσμοθέτηση εθνικού προγράμματος για την απασχόληση και τις δεξιότητες των ατόμων με αναπηρία
- Μείωση ΦΠΑ σε τεχνικά βοηθήματα και επαναφορά φοροελαφρύνσεων για ιατρικές δαπάνες

- Συμμετοχή της Ε.Σ.Α.μεΑ. στους Φορείς σχεδιασμού πολιτικών υγείας

Παρακαλείσθε να λάβετε υπόψιν σας το ανωτέρω δελτίο τύπου για την εξέταση των εύλογων και τεκμηριωμένων αιτημάτων της Ε.Σ.Α.μεΑ. και να μας ενημερώσετε για τις ενέργειές σας.

Ο Αναφέρων Βουλευτής

Α΄ Ανατολικής Αττικής

Τάσος Οικονομόπουλος

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΤΗΣ Ε.Σ.Α.μεΑ.

Αθήνα: 29.09.2025

Αρ. Πρωτ.: 1276

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ακραία, επίμονη φτωχοποίηση και περιθωριοποίηση των ατόμων με αναπηρία στην Ελλάδα

Το τετράπτυχο της περιθωριοποίησης των ατόμων με αναπηρία στην Ελλάδα

- ✓ **Φτώχεια:** Το 2024, 1 στους 2 πολίτες με αναπηρία (16-64 ετών) ζουν σε συνθήκες φτώχειας ή/και κοινωνικού αποκλεισμού, δεύτερη χειρότερη θέση στην Ε.Ε. (με ελάχιστη διαφορά της τάξεως του 0,1 από την Βουλγαρία). Οι 3 στους 10 με αναπηρία 65+ (30,2%) ζουν πλέον σε φτώχεια ή/και κοινωνικό αποκλεισμό. Στην Ελλάδα έχουμε το υψηλότερο ποσοστό στην ΕΕ και για άτομα με αναπηρία με ληξιπρόθεσμες οφειλές (44,5%) και για νοικοκυριά με υπερβολική επιβάρυνση από το κόστος στέγασης (33%)!
- ✓ **Εργασιακός Αποκλεισμός:** Η συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό είναι μόλις 25,3%, δεύτερη χαμηλότερη τιμή του δείκτη στην ΕΕ
- ✓ **Ελλειμματική Κοινωνική Προστασία:** Το 2024, η Ελλάδα καταγράφει τη χαμηλότερη τιμή στην «Επίδραση των κοινωνικών μεταβιβάσεων (εξαιρουμένων των συντάξεων) στη μείωση της φτώχειας» που υπολογίστηκε σε 16,6 (ΕΕ: 34,4). Στα άτομα με αναπηρία 16-64 ετών, η μείωση της φτώχειας λόγω των κοινωνικών μεταβιβάσεων (περιλαμβανομένων και των συντάξεων), είναι μόλις 5,3 μονάδες -τελευταία θέση στην ΕΕ.
- ✓ **Πανάκριβη Υγεία:** Η Ελλάδα έχει το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό ιδιωτικών πληρωμών για την υγεία στην ΕΕ: 34,3% των άμεσων δαπανών για την υγεία καλύπτονται απευθείας από την τσέπη των νοικοκυριών. Οι 8 στους 10 πολίτες με αναπηρία έχουν μειώσει βασικές δαπάνες διαβίωσης για να καλύψουν ανάγκες υγείας.

Αντικείμενο του παρόντος δελτίου Στατιστικής Πληροφόρησης (επισυνάπτεται) του [Παρατηρητηρίου Θεμάτων Αναπηρίας της ΕΣΑμεΑ](#) είναι η διεύρυνση των ανισοτήτων σε βάρος του πληθυσμού με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις και η επίμονη της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, παρά τη σταδιακή βελτίωση σειράς κοινωνικοοικονομικών δεικτών στη χώρα. Εξετάζονται συνδυαστικά μια σειρά βασικών παραμέτρων και δεικτών που σχετίζονται με την ακραία και επίμονη φτωχοποίηση και περιθωριοποίηση των ατόμων με αναπηρία στη χώρα. Οι επιπτώσεις των πολλαπλών κρίσεων, που αντιμετωπίζει και συνεχίζει να αντιμετωπίζει η Ελλάδα, σε συνδυασμό με τα διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομίας, έχουν διαμορφώσει μια οριακή και επικίνδυνη κοινωνική συνθήκη, όπου μεγάλα τμήματα του πληθυσμού έχουν μαζικά περιθωριοποιηθεί και αδυνατούν πλέον, όχι μόνο να ανταπεξέλθουν στο κόστος κάλυψης βασικών αναγκών διαβίωσης, αλλά εν τέλει να συμμετέχουν στην κοινωνία.

Επιβεβαιώνεται εδώ ο πολυδιάστατος και δομικός χαρακτήρας του φαινομένου της φτώχειας στα άτομα με αναπηρία. Οι μισοί πολίτες με αναπηρία στις παραγωγικές ηλικίες βρίσκονται στο φάσμα της φτώχειας και του κοινωνικού

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή

αποκλεισμού. Εξίσου ζοφερή είναι η εικόνα και για τα άτομα με αναπηρία 65 ετών και άνω, με τις συνεχείς περικοπές στις συντάξεις των προηγούμενων ετών και την κάθετη αύξηση του κόστους διαβίωσης, να θέτουν πλέον και τους ηλικιωμένους και συνταξιούχους με αναπηρία σε κίνδυνο εξαθλίωσης. Το υπέρογκο κόστος στέγασης, το δραματικό κύμα ακρίβειας στα προϊόντα, την ενέργεια, τα καύσιμα κ.ά., και το δυσβάστακτο πρόσθετο κόστος που απαιτείται για την κάλυψη των αναγκών που πηγάζουν από την αναπηρία/ χρόνια/ σπάνια πάθησή τους, καθιστά αδύνατη την κάλυψη βασικών καθημερινών αναγκών διαβίωσης. Μια μεγάλη μάζα ατόμων με αναπηρία βρίσκονται στο κοινωνικό περιθώριο.

Η Ε.Σ.Α.μεΑ. διεκδικεί να υπάρξει ολοκληρωμένη μέριμνα και στήριξη των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις και των οικογενειών τους, μέσω ενός πλαισίου συνδυαστικών μέτρων, το οποίο θα έχει συνέχεια σε βάθος χρόνου. Σήμερα είναι απολύτως αναγκαία η λήψη μέτρων για την άμεση ενίσχυση του εισοδήματος των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις, ώστε να προστατευτούν από την περιθωριοποίηση. Η αύξηση των αναπηρικών επιδομάτων και των συντάξεων και η κατάργηση της άδικης διακοπής του επιδόματος αναπηρίας όταν το άτομο με αναπηρία καταφέρει να εργαστεί, αποτελούν βασικές διεκδικήσεις της Ε.Σ.Α.μεΑ. σε αυτή την κατεύθυνση.

Η προστασία από πλειστηριασμό της πρώτης κατοικίας, η συμπερίληψη των ατόμων με αναπηρία σε κάθε Πρόγραμμα της Στρατηγικής Κοινωνικής Στέγασης με διακριτό τρόπο, όπως ισχύει για τους πολύτεκνους και τους τρίτεκνους, η φορολογική ελάφρυνση με απαλλαγή από τα τεκμήρια εισοδήματος και η διεύρυνση του μέτρου απαλλαγής από τον ΕΝΦΙΑ για άτομα με αναπηρία 50% και άνω χωρίς εισοδηματικά κριτήρια, αποτελούν επίσης κάποιες από τις τεκμηριωμένες προτάσεις, που η Ε.Σ.Α.μεΑ. έθεσε υπόψη του Πρωθυπουργού τον Ιούλιο και τον Σεπτέμβριο του 2025. Παράλληλα, η αύξηση της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία, με χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις στο εργατικό δυναμικό της χώρας, πρέπει να αποτελέσει βασική προτεραιότητα το επόμενο διάστημα, μέσω της άρσης των υφιστάμενων εμποδίων και της εφαρμογής θετικών μέτρων δράσης, με τη θέσπιση και εφαρμογή ενός Εθνικού Προγράμματος «Εγγύηση για την απασχόληση και τις δεξιότητες των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις».

Η Ε.Σ.Α.μεΑ. διεκδικεί σταθερά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών ενίσχυσης του δημόσιου συστήματος υγείας και θεωρεί αναγκαία τη θεσμοθέτηση της συμμετοχής εκπροσώπου της Ε.Σ.Α.μεΑ. σε όλους τους Φορείς Σχεδιασμού, Εφαρμογής και Αξιολόγησης πολιτικών για την υγεία, ώστε να διασφαλιστεί η ανεμπόδιστη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε ποιοτική, ολιστική, δημόσια φροντίδα υγείας και αποκατάστασης. Άμεσα θα πρέπει να υπάρξει λήψη μέτρων για την οικονομική προσβασιμότητα στην υγεία, όπως η μείωση του ΦΠΑ στο χαμηλότερο συντελεστή για τα απαραίτητα τεχνικά βοηθήματα, η επαναφορά του άρθρου 18 του ν. 4172/2013 που προέβλεπε μείωση φόρου από ιατρικές δαπάνες, για τα άτομα με αναπηρία, με χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις και τις οικογένειές τους, καθώς και η διεύρυνση αυτού.

Περισσότερες πληροφορίες: paratitirioanapirias.gr, esamea.gr και espa.gr

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ